

...De haven van Oostende is artificiëel. Ze werd gemaakt bij middel van jetées of heipalen, die bij lage tij boven het water uitsteken. De rechterkant, bij het binnenvaren, bestaat slechts uit een rij palen die vóór de verdedigingswerken van de stad uitlopen. Aan de linkerzijde, is er een lage pier of jetée, op wier uiteinde een klein fort staat. Achter deze pier, naar het noord-oosten toe, vormt de binnenwaarts dringende oever een bocht met een effen, zandige baai, waar het water, zelfs bij hoogste tij, nooit meer dan enkele voet diep is. Een vreselijke branding beukt hier op los, wanneer de wind uit het westen komt. Daar de vloed met grote snelheid voorbij de havenmondung daalt, loopt een schip, dat bij westenwind poogt binnen te varen, groot gevaar verder gestuwd en op de zoëven vermelde baai geworpen te worden. Dit was, naar we nu ontdekten, de oorzaak van de onverklaarbare ongerustheid van onze loods.

Bij het naderen van de haven, stuurden we, alsof we het schip op het uitgestrekte stenen glacis van de stad, dat langsheen het zeestrand tot in het water reikte, op het strand gingen zetten. Zelfs met inachtneming van deze voorzorg, dreven we zozeer naar lijzijde af, dat we, in plaats van de haven binnen te schieten, bots op de jetée liepen. De arme loods raasde en sprong in het rond als een gek. Maar er stak methode in zijn gekheid. We ontdekten nu het nut van de kabel die hij op het dek had opgeroid. Hij wierp een eind ervan naar de Belgische soldaten die, bij het horen van de schok, dadelijk uit hun wachthuis kwamen gelopen. Zo werd het schip verhinderd rond te draaien (wat anders zou geschied zijn) om dan, met de steven voorop op de verder gelegen baai te stranden en spoedig de invloed te ondergaan van de stroming die de haven beroert.

Onze aandacht, die tot nu toe door onze gevaarlijke toestand in beslag was genomen, werd nu op nieuwe en opwekkender voorwerpen aan de overzijde gericht, waar de versterkingen van de stad onmiddellijk uit het zand oprezen. Ze stonden vol toeschouwers die, daar het Zondag was, op hun best gekleed waren. De zon, die juist door de wolken keek terwijl we voorbij vaarden, gaf een opgewekt uitzicht aan het tafereel. Voor ons was het ook geheel nieuw. Ik herinner me, dat ik geweldig getroffen werd door het hoofddekseel van de vrouwen. Het verschilde zeer van wat we bij ons thuis altijd hadden gezien en de vergelijking viel voorzeker niet in het voordeel van mijn landgenoten uit. Voor hen was het fatsoenlijke hoofddekseel een grote, lage tuithoed die ik me altijd als zeer passend had voorgesteld. Maar ik kan U niet beschrijven hoe deze, in een oogwenk, in gemeenheid en vormeloosheid verzonk, toen ik mijn bliken wierp op de elegante, lang en spits-uitlopende, hoog-gesloopte strooien hoeden van de belles op de vesting, met soms twee of zelfs drie rijen kleurig lint of gemaakte bloemen versierd. Deze verleenden hun een verheven en indrukwekkend voorkomen en toch was het geheel licht en vol gratie. Hoeden mochten echter niet lang mijn aandacht gaande houden.

Door een sliert andere schepen van alle soorten en grootte gevolgd, vaarden we snel naar dat gedeelte van de haven, waar een dichte menigte schepen haar volle breedte vulde en het verder varen belette, zodat men zich afvroeg wat er met de talrijke schepen achter ons moest gebeuren. Het geheim werd spoedig opgeklaard, want bij het bereiken van dit punt, wendde elk schip zijn voorsteven naar de stad, liep bots op het zand en bleef daar steken. De vaartuigen recht voor ons, waren juist aangekomen en een regiment lichte dragonders was aan 't ontschepen. De paarden werden overboord geworpen en dan op het droge getrokken bij middel van een lang touw dat aan hun halsband vastgehecht was. Welk een toneel ! Welk een geroep, gehuil, gevloek en geplons ! De arme paarden leken een plotse overgang van het warme ruim naar een koud bad, niet erg aangenaam te vinden.

OP HET STRAND GEWORPEN TE OOSTENDE

Onze kiel had nauwelijks het zand geraakt, toen onverwachts een officier (kapitein HILL) met een bende matrozen bij ons aan boord kwam. Die begonnen onmiddellijk sans cérémonie onze paarden af te laden en ze, samen met onze garelen, enz., overboord te werpen, zonder ons ook maar tijd te gunnen om enige schikkingen te treffen ten einde een of ander in ontvangst te nemen of in veiligheid te stellen. Zijn antwoord op mijn protest luidde : "Ik kan het niet gebeteren, Mijnheer; de bevelen van de Hertog zijn formeel : er mag geen vertraging ontstaan bij het landen van de troepen naarmate ze aankomen en bij het terugzenden der schepen; dus moet gij er uit zijn eer het donker wordt". Het was toen omstreeks 3 uur 's namiddags en ik vond dat het een buitengewoon weinig comfortabele schikking was.

De herrie en de verwarring die volgden, tarten elke beschrijving. Bundels garelen vlogen net zoals de paarden in snelle opeenvolging over boord. Vruchteloos wezen wij op het verlies en de schade die uit zo'n handelwijze moesten voorkomen. "Kan er niet aan doen - mijn zaken niet - de bevelen van de Hertog zijn formeel", enz., was het enig antwoord. Ondertussen begon de ebbe de diepte van het water langs de kiel te verminderen en liet ze ons toe troepen over boord en naar de baai te zenden om onze spullen te verzamelen en naar de kust te dragen, alsook om de paarden op te halen en in veiligheid te brengen. Dezelfde operatie begon op de andere schepen naarmate ze aankwamen. De herrie en het lawaai waren ongelofelijk. De dragonders en onze manschappen (sommigen bijna, anderen geheel naakt), stonden in en uit het water, worstelden met de verschrikte paarden of trachtten hun natte uitrustingen zo goed als ze konden te redden. Enige soldaten waren hun druipende paarden aan 't zadelen. Anderen stegen te paard en gingen in kleine troepen heen. Troosteloze groepen vrouwen en kinderen waren hier en daar op hun armelijke bagage gezeten, of zwierven rond op zoek naar hun echtgenoten of gebeurlijk naar een verloren geraakt kind. Ze riepen en kloegen allemaal en verhoogden allemachtig de babelachtige verwarring waarin Erin's dialect overal doorklonk. Ierse bedelaars wemelen in alle hoeken van de wereld. Zelfs hier lieten ze ons niet met rust. Een jonge schavuit met blote benen veranderde

plots van toon, toen hij ondervond dat zijn geklaag en zijn geteem nutteloos waren. Hij trachtte onze vrijgevigheid op te wekken door een gemene mop over de Vlaamse uitspraak van hun woord horze (pferd). Voeg bij dit alles hopen volk uit de stad, die luiierend rondliepen. De enen waren toeschouwers; de anderen stonden op de uitkijk naar buitenkansjes. De enen boden koeken, bier, enz. te koop aan. Anderen plaagden de officieren door het aanbieden van diensten die niet altijd van het deftigste soort waren.

Niet zonder moeite kon ik ten langen laatste kapitein HILL overtuigen, dat het noodzakelijk was onze kanonnen en munitiewagens, enz. aan boord te laten gedurende de nacht, zoniet zou hij, in zijn razende ijver, alles eruit geworpen hebben en was alles op het natte zand blijven staan of weggespoeld. Intussen waren we, hoewel aan land, zonder bevelen voor wat ons verder te doen stond. Geen enkel officier van de staf, het garnizoen of zelfs van ons eigen korps, kwam bij ons. De nacht naderde en er was natuurlijk slecht weer op komst. Onze arme, huiverende paarden en hopen natte garelen konden niet langer op het zand blijven staan tot de vloed opkwam. Er moest worden uitgezien wat kon gedaan worden. Met dit doel liet ik een van mijn paarden zadelen en reed de stad in, terwijl ik de officieren hun afdelingen liet verzamelen. Hier trof ik dezelfde herrie (hoewel niet dezelfde verwarring) aan als op het strand. De straten waren vol Britse officieren en de kaaien stonden vol kanonnen, wagens, paarden, bagage, enz.

Nu zou men zich toch wel aan geen vertraging verwachten bij het opsporen van de bevelhebber van een vesting. Toch was dit het geval. Enkel na langdurig en herhaalde navraag ontdekte ik dat luitenant-kolonel GREGORY, 44e regiment, dit personage was en vond ik zijn verblijfplaats. Ik kon van hem echter niets te weten komen. Hij scheen amper de beleefde melding van onze aankomst verwacht te hebben en verklaarde dat hij geen andere bevelen had, dan dat de troepen van ieder wapen, zodra ze aankwamen, naar Gent moesten optrekken, zonder een enkele dag oponthoud te oostende...

(vervolgt)

A.C. MERCER

§ § § § §

OP 'T LAATSTE BLAD...

...vindt U twee interessante pentekeningen destijds nog door architect B. CHRISTIAENS gemaakt.

We zien 2 nu helaas verdwenen 18de eeuwse herenhuizen. Het bovenste stond in de Christinastaat 112, het onderste in de Langestraat, 72.

August VAN ISEGHEM